

Patrikhane İle İlgili Bir Belge / Bir Uyarı

Aytunç Altındal*

İstanbul'da mukim Fener Rum Kilisesi, gerçekte, Lozan Antlaşması'nın "Söz-lü" mutabakat çerçevesi bölümünde yer alan "Özel İzin" nedeniyle sadece İstanbul'daki Ortodoks dini inancasına bağlı TC Devleti vatandaşı Rumlara ruhani hizmet vermek yetkisiyle sınırlı bir dini kurumdur. Oysa son 13 yıldır bu kilisenin başı Başpiskopos Bartolornew I. kendisinin "Ekümenik Patrik" olduğunu öne sürmektedir. Kendisinin devlet tarafından tanınmamış ve veril-memiş olan bu unvanı kullanamayacağı Yüksek Mahkeme kararıyla da onan-mış olmasına rağmen, Başpiskopos Bartolornew I. bu unvanı kullanmakta direnmekte ve mahkeme kararını yok saymakta ısrar etmektedir.

Öte yandan Türkiye içinde, kendilerini AB ve ABD yandaşı liberaller olarak tanıtan bir çevre de onun, yasalara aykırı olan bu ısrarına, alkış tut-makta ve "Ekümenikliğinin" AB baskısıyla tanınmasını istemektedirler. İlginçtir ki, dünyadaki bu geniş Ortodoks nüfusa sahip olan Rusya bile bu konuda Türkiye'ye böyle bir baskı yapmamaktadır. Bu Liberal, gerçekte Apologist çev-reye göre: "Patrikhane tarihinin hiçbir döneminde 'Devlet İçinde Devlet' yada 'Vatikan Tipi/Papalık gibi' bir statü istememiştir". Bu AB yandaşlarına göre Patrikhanenin böyle "Gizli" bir isteğinin olduğunu öne sürmek bir "Komplo Teorisi-dir"!

Bu yazının konusu da işte bu "Komplo Teorisi-dir". Ekte okuyacağınız bel-geleri (özgün Fransızca ve İngilizce) lütfen dikkatlice inceleyiniz. Patrikhane, bu sözde Liberallerin öne sürdükleri ve Türkiye'ye yutturmaya çalıştıkları gibi, "Vatikan Tipi" bir "Doğu Papalığı" kurmak istemiş midir, kararı siz verin.

A. Birinci Belge:

Milletler Cemiyeti (League of Nations) Genel Sekreteri Ekselans Eric Drum-mond tarafından, kendisine yapılmış olan bir "Başvuru" üzerine yazdığı ve Asamble'ye ilettiği Tutanaktır. İki sayfadır. Tarih: Genel Sekreteri Ekselans Eric Drummond'un kendi el yazısı ve inisyalleriyle verilmiştir. 23.5.1922. Arc-hieve Kalsör R 599 Dosya 20940. Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri Ekselans

* Araştırmacı yazar.

Gazi

Akademik
Bakış

225

Cilt 1, Sayı 2
Yaz 2008

Eric Drummond cevabı yorum ve tutanakta kendisine yapılan başvuruyu değerlendirmiştir.

Buna göre;

a. "Ekümenik Patrikhane" şeklindeki tanımlamayı kabul etmemiş ve sadece "Patrikhane" diye söz vermiştir.

b. Türk İmparatorluğu'nun (Turkish Empire) halen "Barış" görüşmeleri sürecinde olduğunu ve Patrikhanenin "Bağımsız Devlet / Hükümet" olmadığını ve nihai statüsünün bu barış görüşmelerinin sonunda belirleneceğini, dolayısıyla şimdi böyle RESMÎ başvuru işlemini başlatmayacağını dikte ettirmiştir.

c. Ekselans Eric Drummond, Patrikhane adına kendisine başvuruda bulunan Dr. Michel Keledji'ye bu yanıtı vermesinden sonra bu kişinin aralarında geçen görüşmenin "Confidential" (gizli) olarak tutulmasını rica ettiğini de tutanağa geçirmiştir.

B. İkinci Belge:

Ekselans Eric Drummond'la yapılan bu görüşmeden sonra bu kez bizzat Patrik Meliton tarafından yazılmış bir nevi "İtimatname" niteliğindeki belgedir. Ekümenik Patrikhane antetli (değerli evrak) kağıda Fransızca olarak yazılmıştır. Tarih: Constantinople 30/12 Haziran 1922'dir. Muhatabı Ekselans Eric Drummond'dur. Kayıt no : 3094'dür ve Meliton imalıdır.

Patrik İtimatname'de, kendisi tarafından, Ekümenik Patrikhane'yi ve tüm Orta Doğu'daki Ortodoksları temsilen atanmış olan dr. Michel Keledji'nin, Milletler Cemiyeti tarafından da RESMEN temsilci olarak kabul edilmesini istemektedir.

Belgelerde adları geçen kişilerle ilgili bazı kısa bilgiler de vereceğim. Ama önce bir uyarıda bulunayım. Patrik Bartolomew I'nin Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yasalarına ve Yüksek Mahkeme kararına aykırı olarak "Ekümenik" unvanını kullanması suçtur. Kaldık ki, TC vatandaşı olan bir kimse, mevcut anayasadaki "Laiklik" ilkesi gereği, kendisini bir dinin en üst ve tek temsilcisi olarak ilan ve beyan edemez. Bu da anayasal suçtur. İlgililere duyurulur.

Patrik Meliton (Metaksakis) Türk düşmanı bir adamdı. 1917'deki Bolşevik İhtilali sırasında çökertilen Rus Ortodoks Kilisesini değil, daha sonra kurulmuş olan sahte Patrikhane'yi ve Komünist rejimi savunuyordu. Meliton'un Rus Ortodokslarına sahip çıkmaması nedeniyle bugün de iki kilisenin arası açıktır. Meliton ayrıca çok garip bir girişimde bulunmuş ve Ortodoks Dinsel Takvimi'ni değiştirerek yerine Katolik Dini Takvimini Fener Patrikhanesine getirmişti. Bu da çok derin bir hakaret olarak tarihe geçmişti. Ve nihayet; Meliton Mason'du. 1935'de ölüm döşeğindeyken başucunda bekleyen genç papazlardan biri onun kendisine Mason olduğunu ve cenazesinde Masonik

tören yapılmasını istediğini açıklamıştı. Bu genç papaz da Mason'du ve adı da Athenogoras'tı (1886-1972). İkiisi de İskoç Ritine bağlı Loca'ya kayıtlıydılar. Meliton'un Milletler Cemiyetine yaptığı bu başvuruyu öğrenen Sırp Ortodoks Kilisesinin başı Justin Chelije, "*Meliton Doğu Papazı olmak istiyor*" demişti. Justin daha sonra Aziz ilan edildi.

Eric drummond (1876-1951) çok soylu bir ailenin 16. Reisi'ydi.(Earl) Bu İngiliz diplomat 1919-1933 yılları arasında Milletler Cemiyetinin ilk Genel Sekreteri olarak görev yaptı. Daha sonra İngiltere'nin Roma Büyükelçisi oldu. 1947-1951 yılları arasında ise Liberal Parti'nin Başkanıydı.

Dr. Michel Keledji, adıyla tanınan kişi kökenli itibariyle Rum değil Ermeni'ydi. Keledjiyan olan soyadını kısaltmıştı. Bir dönem Yunanistan Başbakanı'na danışmanlık yapmış, kısa bir süre için de bakanlıkta bulunmuştu. Halen ailesi, ABD'dedir. Keledjian ailesi Ermeni Soykırım yalanı konusunda ABD'de çok etkili bir grup oluşturmuşlardır.

Bu kısa bilgilerden sonra belgeleri okumaya geçebilirsiniz. İlk üç sayfa orijinaldir diğer iki sayfa ise kolay okunmasını temin etmek için yapılmış transcription'dur.

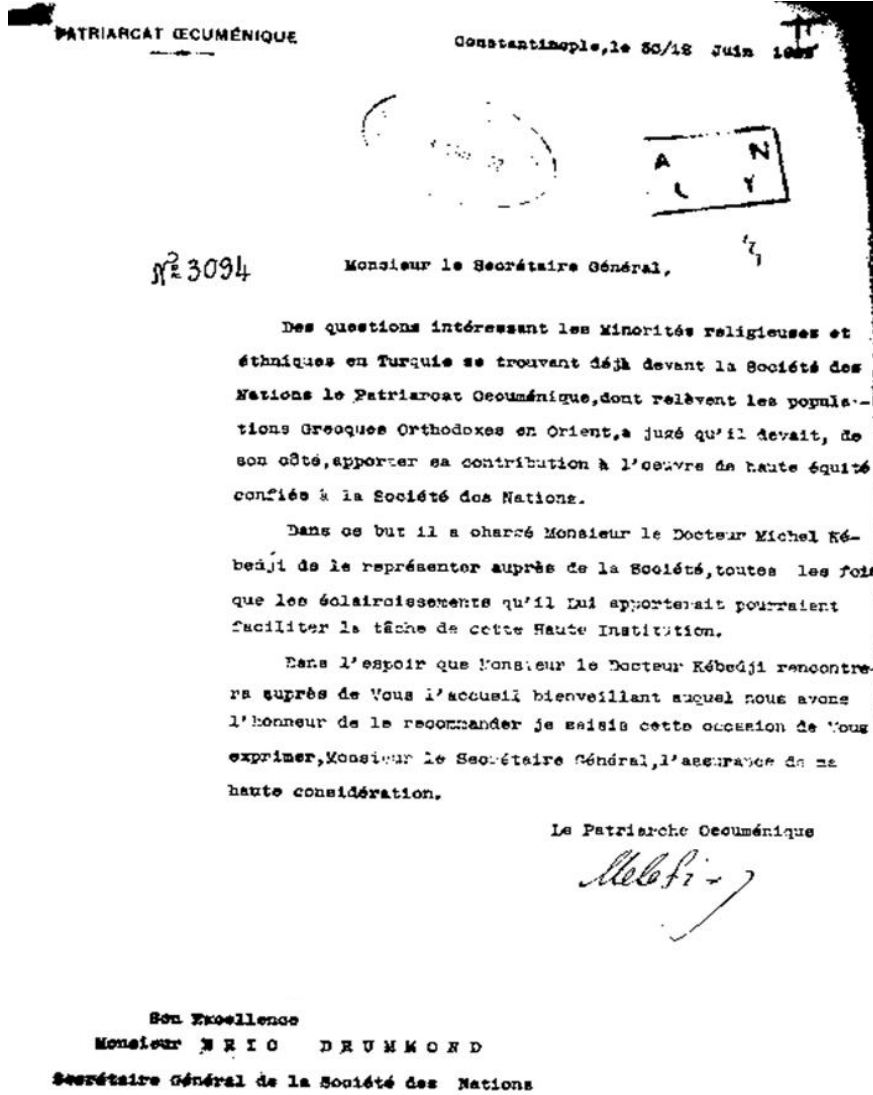
Gazi

Akademik
Bakış

227

Cilt 1, Sayı 2
Yaz 2008

Belge 1.

Belge 2.

COMPTENAIRES. MINUTES. 11

23 MAY 1920 REGISTER

Monsieur Michel Kebedgy, formerly for a short time Minister of Greece, and now living in Lausanne, called on me this morning, in order to discuss the future relations between the League of Nations Secretariat and the Oecumenic Patriarch. Monsieur Kebedgy asked me in what form official relations between the Secretariat and the Patriarch could be established. I said that, of course, no really official relations were possible, as the Patriarch was no Government, and as the Secretariat could have such relations only with Governments and other official organisations recognised by the Governments themselves. On the other hand, I said, we were accustomed to receiving a great many direct communications from private or semi-private bodies and institutions, and even from private persons, relating to the work of the League, and nothing would seem to prevent the Patriarch from writing to the League of Nations, leaving it to the Secretary-General to decide the action which would have to be taken as a result of such communication. Monsieur Kebedgy said that he would probably send us a letter stating that he was appointed to represent the Oecumenic Patriarch. I told him that such a letter in my view would not alter the position as it now stands. He answered that it would at any rate inform the Secretariat that he and nobody else is authorised to represent the Patriarch. I explained to him that letters sent in through him from the Patriarch relating to the position of the Christian minorities in the Turkish Empire would, for the time being, probably lead to no action whatever, but would be referred to the Secretariat, and need only be considered by the members thereof.

Gazi

Akademik
Bakış
229
Cilt 1, Sayı 2
Yaz 2008

Belge 3.

COMMENTAIRES. MINUTES. (Page 2).

As the patriarch had views to submit regarding the stipulations of the Peace Treaty, he would certainly himself consider it the better course to write direct to the interested Governments. Monsieur Kebedgy agreed to this, and said that he would not expect anything more than to have his letters read and filed in the Secretariat.

Monsieur Kebedgy said that for the time being the Greek Government would perhaps not fully appreciate an action on the part of the Patriarch, and he, therefore, asked me to consider our conversation as confidential. I assured him that as no action whatever could be taken on the initiative of the Patriarch until the Peace Treaty had come into force, and as all the communications from the Patriarch would only be filed here, no publicity would be given to the fact that he had approached me in order to establish relations between the Patriarch and the Secretariat.

E. C.
23/5/22

Embassy approved

02
24.5.22